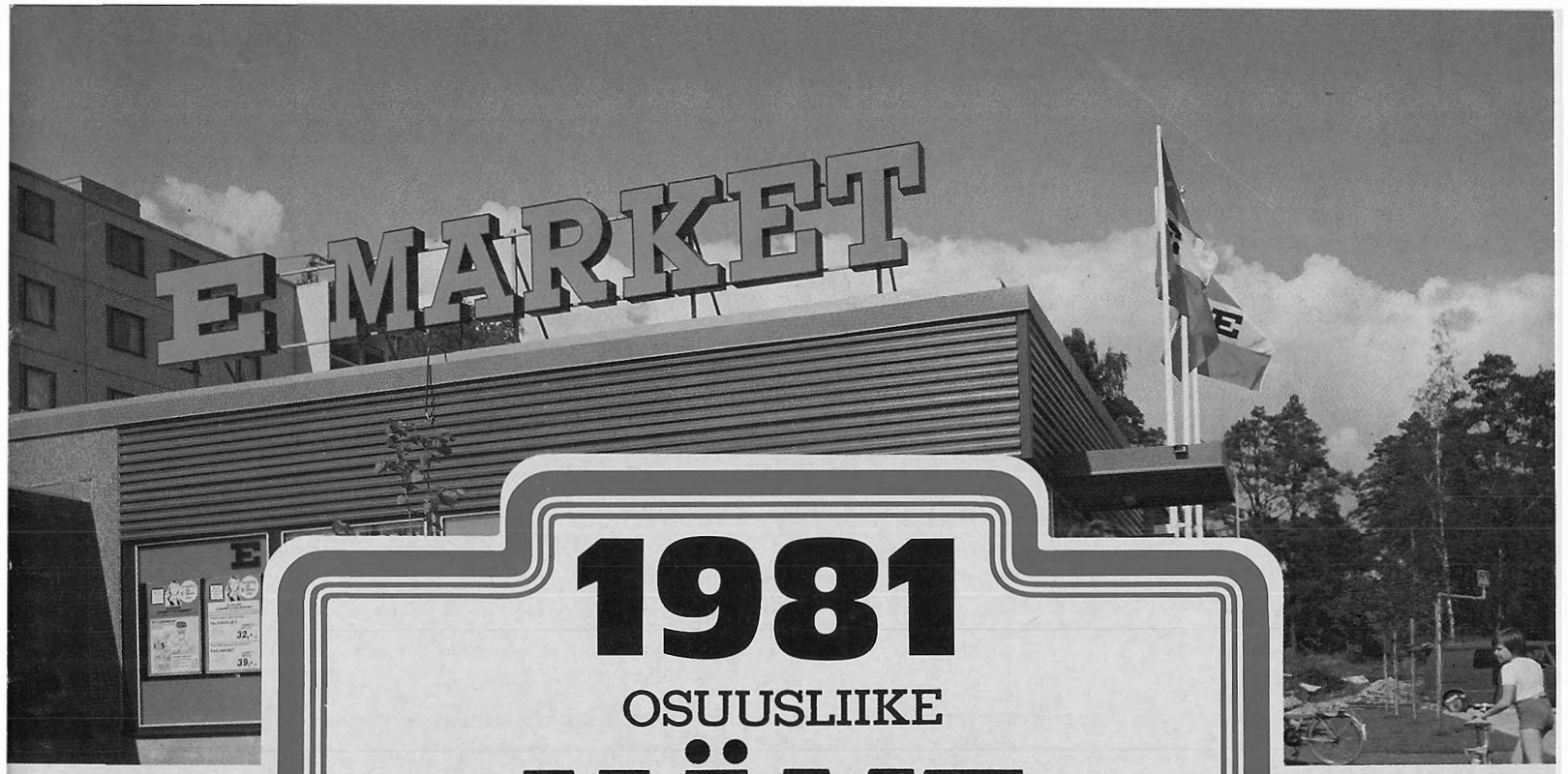
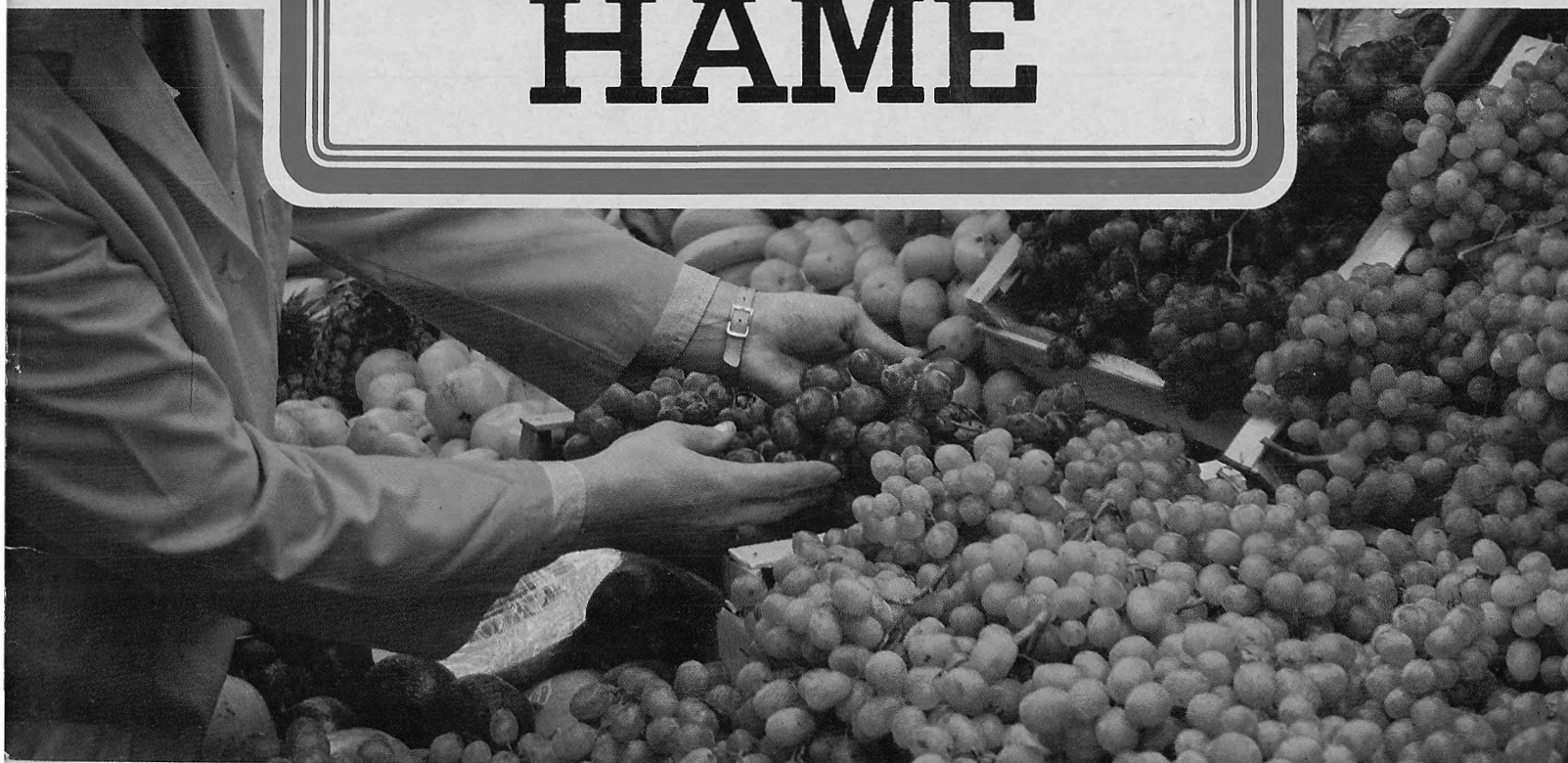

E-MARKET

1981
OSUUSLIKE
HÄME

TERVETULOA SÄÄSTÖKASSAAN!

E-säästökassa on osuusliikkeen jäsenen talletuspalvelua. Huomaa palvelumme monet edut:

- laaja palveluverkko — 1500 palvelupistettä E-tavarataloissa, -marketeissa ja -myymälöissä käytössäsi
- palvelua aina kauppaaikana, myös iltaisin ja lauantaisin
- sama korko kuin pankeissa vastaavilla tilimuodoilla
- välitämme mielellämme myös palkan, eläkkeen ja lapsilisät ym. tulot säästökassatilillesi
- säästökassatalletukset ja niiden korot ovat verovapaita.

Säästökassan käyttö on osuusliikkeen jäsenen yksinoikeus. Tallettamalla säästökassaan tuet samalla osuusliikkeesi rahoitusta ja kehittämistä. Säästökassatalletukset ovat jäsenten omalla asialla — edistämässä jokapäiväisiä palvelutarpeitasi.

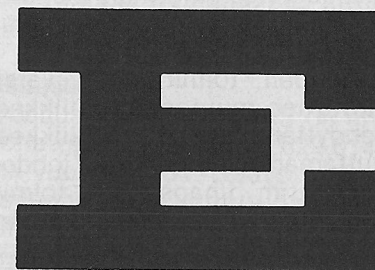
TERVETULOA!

E SÄÄSTÖKASSA

— *tosi jäsenetu*

OSUUSLIIKE HÄME

VUONNA 1981

JOHTOKUNNAN
TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS
54.
TOIMINTAVUODELTA

OSUUSLIIKE HÄMEEN TOIMINTAKERTOMUS

Vuosi 1981 oli liikkeemme 54. toimintavuosi.

Taloudellinen kasvu maassamme hidastui tilivuoden aikana ja joidenkin tuotantoalojen kasvu kääntyi laskuun, joskin esim. palvelualojen tuotanto kasvoi edelleenkin.

Palkansaajien reaaliensiot lisääntyivät vajaan prosentin, mutta kotitalouksien käytettävissä olevat tulot lisääntyivät jonkin verran enemmän tuloveroasteikkoihin tehtyjen inflaatiotarkistusten sekä tulonsiirtojen kasvun seurauksena. Kulutusmenot kasvoivat 1,5 %.

Työttömyys kasvoi vuoden loppua kohti ja toimialueemme työttömyysaste myötäili valtakunnallista kehitystä.

Kaupan myynti kehittyi kulutusta vastaavasti. Päivittäistavarakaupan myynti kasvoi noin prosentin, mutta erikoistavarakaupan myynti kehittyi epäyhtenäisesti. Tekstiili-, vaatetus- ja jalkinekaupan myynti laski. Rautakaupan myynnin kasvu hidastui asuntotuotannon vähene-
misen ja investointitoiminnan heikkenemisen johdosta.

Osuusliikkeemme myynti oli 1981 159.265.102 markkaa ja lisäys edellisvuodesta 702.828 mk eli 0,4 %, mikä oli jonkin verran E-osuusliikkeiden keskiarvoa vähemmän. Myynnin kasvun määrään vaikutti alentavasti lokakuulla lopetettu lihaosaston toiminta. Eniten

myyntiään lisäsivät hotelli- ja ravintolatoiminnot.

Investointien määrä kertomusvuonna oli yhteensä 3,4 milj.mk. Suurin kohde oli Tavaratalo-Centrumin uudistus ja toinen merkittävä kohde oli liikkeen kuljetuskaluston uusinta.

Tilivuoden toiminta oli varsin merkittävien muutosten ja liikkeen tervehdyttämisen aikaa. E-liikkeen toteuttaman yrityskaupan johdosta luovuttiin lihaosaston toiminnasta lokakuulla. Liikkeen organisaatio uusittiin täydellisesti ja uusi organisaatio astui voimaan 01.01.1982. Mierolan myymälän toiminta lakkautettiin kannattamattomana.

Liikkeemme myynnin jäädessä, osittain lihakaupasta luopumisen johdosta, ennakoitua vähäisemmäksi, ei budjetoitua kokonaistulosta saavutettu, joskin tulos parani edellisvuodesta merkittävästi. Liikkeen rahoitus tervehtyi suotuisasti, erityisesti suoritettujen tarpeettoman käyttöomaisuuden realisoinnin ansiosta. Tiliasemamme keskusjärjestön kanssa saatiin tehtyjen sopimusten mukaiselle tasolle.

Liikkeen palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 442 toimenkiloa ja heille maksettiin palkkoina 18.465.783 markkaa.

Liikkeemme merkittävimmät tytäryhtiöt ovat: Hämeenlinnan Virvoke Oy (95 % osakekannasta), Hä-

me-Harviala Oy (66 %) ja Kiinteistö Oy Kutalanpuisto (10 %). Osakkuudestaan Hämeenlinnan Teurastamo Oy:ssä liikkeemme luopui tilivuoden aikana.

Liikkeemme johtokuntaan kertomusvuonna ovat kuuluneet: Veikko Lehto 31.01.81 saakka (phj.), Hannu Laakso 01.02.1981 alkaen (phj.), Erkki Tervinen (varaphj.) ja Pekka Tammela Hämeenlinnasta, Kyllikki Karrimaa Janakkalasta ja Timo Metsäranta Lammilta.

Hallintoneuvostoon: Keijo Mäkelä (phj.), Väinö Kiuru (varaphj.), Jouko Pipatti ja Matti Pohjola Hämeenlinnasta, Teuvo Laine, Veikko Laine, Matias Saloniemi, Terttu Tuomi-Koskelin, Liisa Uhlgren ja Eero Varpula Janakkalasta, Mikko Heinonen Rengosta, Tapio Höök Hattulasta, Kauko Mäkelä Lammilta, Arvo Niemi Hauholta ja Taimi Välimäki Kalvolasta.

Edustajistoon: Teuvo Anttila, Kalevi Hämäläinen, Marja-Liisa Ijäs, Maija Järvinen, Marjatta Kaarakka, Leo Kari, Aarne Koskinen, Pentti Lagstedt, Sirpa Latvala, Matti Lund, Tyyne Mäkinen, Keijo Nummenpää, Helvi Nurmela, Martti Oksanen, Jouko Pipatti, Matti Pohjola, Lea Savolainen, Osmo Sievänen, Kauko Tarpeenniemi, Alice Tiainen, Ismo Turunen ja Haras Virtanen Hämeenlinnasta, Lyyli Aalto, Paula Helle, Altti Ilmarinen, Liisa Kajander, Mauri Kallio, Raili

Kuusinen, Teuvo Laine, Veikko Laine, Terttu Tuomi-Koskelin ja Reijo Uhlgren Janakkalasta, Tapio Höök ja Riitta Roine Hattulasta, Hilikka Tamminen ja Taimi Välimäki Kalvolasta, Seppo Kuusela Hauholta, Taito Koskue, Mauri Ojamäki ja Risto Rantanen Lammilta sekä Rauni Wathen Rengosta.

Tilintarkastajina ovat toimineet: Teuvo Immonen (KK:n määräämänä) sekä paikallisina Tapio Takala Hämeenlinnasta, Erkki Männynoksa Janakkalasta ja Reijo Malila Lammilta.

Käyttöomaisuudesta on tehty osittaiset poistot 1.004.228,60 markkaa, tavaravarastosta on tehty n. 8 % aliarvostus hankintamenon määrästä, lomapalkkavarasta on tehty 58.960 markkaa ja luottotappiovarausta ei ole tehty.

Liikkeen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 871,16 markkaa siirretään sääntöjen 12 §:n mukaisesti kokonaisuudessaan vararahastoon.

Luovuttaessaan vuoden 1981 toiminta- ja tilikertomuksen jäsenten ja hallintokuntien tarkasteltavaksi, johtokunta esittää kaikille liikkeemme jäsenille, asiakkaille, hallintokuntien jäsenille ja koko toimihenkilökunnalle parhaimmat kiitokset liikkeemme hyväksi suoritetusta työstä.

Johtokunta

JÄSENISTÖ

Vuoden 1981 aikana liittyi uusia jäseniä.....	597	jäsentä
Vuoden aikana erosi liikkeestämme	152	"
Kuoleman johdosta jäsenmäärästä poistettiin	124	"
Osuusliikkeemme jäsenmäärä 31.12.1981	10252	"

Jäsenten ammattiryhmitys		
Teollisuus- ja kaupunkityöväki	2332	jäsentä
Maanviljelijät ja heihin verrattavat	517	"
Maatalous- ja metsätyöntekijät	282	"
Teknisten ja vapaiden ammattien harjoittajat ja virkamiehet	821	"
Myyntitehtäviä ja palveluksia suorittavat henkilöt	1546	"
Varasto- ja kuljetustyöntekijät	537	"
Toimisto- ja huolintatyöntekijät	703	"
Ilman ammattia olevat tai ammatti tuntematon	3395	"
Ryhmäjäsenet	119	"
JÄSENISTÖ YHTEENSÄ	10252	"

Miehiä	4577	jäsentä
Naisia	5556	"
Ryhmäjäseniä	119	"

Näyttävä taide-esinehyllykkö uudistuneessa Tavaratalo Centrumissa.

HALLINTO-KUNNAT

Liikkeemme jäsenten edustajisto on tilikauden 1981 aikana kokoon-
tunut kolmesti. Nykyisen edusta-
jiston toimikausi jatkuu 31.05.1983
saakka. Hallintoneuvosto on ko-
koontunut vuoden aikana 4 kertaa
ja johtokunta 17 kertaa.

JOHTOKUNTA

Toimikausi 1981

Laakso Hannu, toimitusjohtaja Hä-
meenlinna, puheenjohtajana Tervi-
nen Erkki, opettaja Hämeenlinna,
varapuheenjohtajana Metsärinta
Timo, sähköasentaja Lammi, Karri-
maa Kyllikki, opettaja Janakkala,
Tammela Pekka, leipuri Hämeen-
linna.

HALLINTONEUVOSTO

Toimikausi 1980—1981

Mäkelä Keijo, Hämeenlinna pu-
heenjohtajana, Kiuru Väinö, Hä-
meenlinna varapuheenjohtajana,
Heinonen Mikko, Renko, Höök Ta-
pio, Hattula, Laine Teuvo, Janakka-
la, Laine Veikko, Janakkala, Mäke-
lä Kauko, Lammi, Niemi Arvo, Hau-
ho, Pipatti Jouko, Hämeenlinna,
Pohjola Matti, Hämeenlinna, Salo-
niemi Matias, Janakkala, Tuomi-
Koskelin Terttu, Janakkala, Uhl-
gren Liisa, Janakkala, Varpula Eero,
Janakkala, Välimäki Taimi, Kalvola.

JÄSENTEN EDUSTAJISTO

Toimikausi 1979—1983

Hämeenlinna
Anttila Teuvo
Hämäläinen Kalevi

Ijäs Marja-Liisa
Järvinen Maija
Kaarakka Marjatta
Kari Leo
Koskinen Arne
Lagstedt Pentti
Latvala Sirpa
Lund Matti
Mäkinen Tyyne
Nummenpää Keijo
Nurmela Helvi
Oksanen Martti
Pipatti Jouko
Pohjola Matti
Savolainen Lea
Sievänen Osmo
Tarpeenniemi Kauko
Tiainen Alice
Turunen Ismo
Virtanen Harras

Hattula
Höök Tapio
Roine Riitta

Hauho
Kuusela Seppo

Janakkala
Aalto Lyyli
Helle Paula
Ilmarinen Altti
Kajander Liisa
Kallio Mauri
Kuusinen Raili
Laine Teuvo
Laine Veikko
Tuomi-Koskelin Terttu
Uhlgren Reijo

Lammi
Koskue Taito
Ojamäki Mauri
Rantanen Risto

Kalvola
Tamminen Hilikka
Välimäki Taimi

Renko
Wathen Rauni

TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastajina ovat toimineet
Kulutusosuuskuntien Keskusliitto
sekä liikkeen paikallisina tilintar-
kastajina Reijo Malila Lammilta,
Erkki Männynoksa Janakkalasta ja
Tapio Takala Hämeenlinnasta. Hal-
lintoneuvoston valitsemina kuu-
kausitilintarkastajina ovat toimi-
neet Elsa Jokinen, Pauli Ilanen ja
Erkki Putkonen Hämeenlinnasta,
sekä Einari Laakkonen Hattulasta
31.10.81 saakka ja 01.11.1981 al-
kaen Rainer Lehtinen Hämeenlin-
nasta.

KOKOUSEDUSTAJAT

Vuoden 1981 aikana pidetyissä
keskusjärjestöjen kokouksissa
ovat liikkeemme edustajina toimi-
neet seuraavat jäsenten edustajis-
ton valitsemat jäsenet:

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto
(kk) ry edustajakokous, Terttu Tuo-
mi Janakkalasta.

Keskusosuusliike OTK: osuuskun-
takokous Maija Järvinen, Hämeen-
linnasta.

Kansa-Yhtymä Oy:n varsinainen
yhtiökokous Alice Tiainen, Hä-
meenlinnasta.

Työehtoliitto ry:n jäsenkokous Kei-
jo Mäkelä, Hämeenlinnasta.

Oy Renlund Ab:n varsinainen yh-
tiökokous Hannu Laakso, Hämeen-
linnasta.

Eläkekassa Tuen osakaskokous
Reijo Uhlgren, Janakkalasta.

Uudenmaan Osuuskauppaliiton
liittokokous Keijo Mäkelä, Hä-
meenlinnasta.

JÄSENTOIMINTA

Varsinaisten hallintokuntien lisäk-
si tapahtuva jäsen toiminta uusi-
tui liikkeessämme merkittävästi ti-
livuoden aikana, kun kiltatoiminta
loppui ja valittiin uudet toimipaik-
kakohtaiset jäsen toimikunnat. Uu-
sia jäsen toimikuntia liikkeessäm-
me on 24 kpl ja niissä jäseniä yh-
teensä 129.

JÄSENTOIMIKUNNAT 1982—1983

Iittalan jäsen toimikunta
Salo Martti, Jokinen Ritva, Lehtonen Eeva,
Viiala Lea, Sulonen Keijo, Kokkonen Heikki,
Laine Eila.

Sairion jäsen toimikunta
Peltola Arne, Lipponen Kerttu, Pirnes Irja,
Lähdeaho Toivo.

Katuman jäsen toimikunta
Lehtonen Veera, Salo Tuula, Aalto Heikki,
Tolvanen Esko, Niemikari Salme.

Eteläisten jäsen toimikunta
Tuominen Kerttu, Salo Sinikka, Nieminen
Laina, Kemppinen Tyyne.

Nuppolan jäsen toimikunta
Paavilainen Pentti, Aro Pirkko, Eloranta Elli,
Hytti Artturi, Turunen Merja.

Tyrvännön jäsen toimikunta
Toivonen Terttu, Keskinen Helmi, Ruoho-
nen Maire, Heinonen Jaakko.

Kanakouluntien jäsen toimikunta
Valkila Pentti, Siren Toivo, Kivistö Helena,
Lahti Soili.

Kantolan jäsen toimikunta
Kantola Kai, Nuutinen Lea, Tuomainen Lea,
Hietikko Eeva, Malmund Kerttu.

Parolan jäsen toimikunta
Lindholm Mauri, Lehtonen Elina, Vihervaara
Tuula, Nevanperä Martta, Virtanen Olavi,
Suominen Olli.

Käikälän jäsen toimikunta
Virtanen Onni, Rytkönen Osmo, Virtanen
Suoma, Rantanen Eino.

Sotkan jäsen toimikunta
Miettinen Toini, Yläne Rauno, Järvinen
Reijo, Leinonen Anna-Liisa.

Hauhon jäsen toimikunta
Ilonen Eeva, Suomela Urho, Paasikivi Veik-
ko, Heino Anja, Salonen Tapio, Nordgren
Anneli, Arenius Arvo.

Centrumin jäsen toimikunta
Saarinen Reino, Heinonen Ritva, Aalto Hilka,
Anttila Sulo, Kankare Eila, Rannelma
Sisko, Turunen Armi.

Hämeentien jäsen toimikunta
Kumpulainen Sinikka, Kiuru Tuovi, Tömise-
vä Risto, Nousiainen Olavi, Tamminen Inke-
ri, Jalkanen Ritva, Turunen Ismo.

Laaniityn jäsen toimikunta
Santala Meeri, Korhonen Raija, Kotro Kirs-
ti, Jokinen Jukka, Lehtinen Erkki, Ojala Vil-
ho, Honkanen Paula.

Ahveniston jäsen toimikunta
Simpanen Anja, Nurmela Helvi, Rajaveräjä
Kauko, Viljanen Toini, Marklund Merja.

Ojoisten jäsen toimikunta
Stålhammar Seppo, Ekholm Sylvi, Karjalai-
nen Kirsti, Salonen Liisa, Lampinen Eeva,
Huovinen Toivo.

Parolantien jäsen toimikunta
Karlsson Pauli, Saarinen Auli, Martikainen
Milja, Ukkonen Aune, Laisi Inkeri.

Sairialan jäsen toimikunta
Tuomi Olavi, Lehtonen Seija, Lampinen Elli,
Tamminiemi Esko.

Lammin jäsen toimikunta
Järvinen Terttu, Laaksonen Liisa, Salminen
Maija-Liisa, Vappula Mauno, Ojamäki Hely,
Kervinen Hilikka, Simola Voitto.

Tarinmaan jäsen toimikunta
Saarinen Leena, Rantala Terttu, Aaltonen
Kaarina, Aaltonen Airi.

Heikkilänmäen jäsen toimikunta
Oksanen Sulo, Utter Liisa, Vesikko Toini,
Pääskynen Anja.

Turengin jäsen toimikunta
Thomenius Tuula, Heino Tuovi, Kiukkonen
Sirpa, Ala-Reini Pentti, Kirjavainen Irma,
Sievänen Seppo, Tähtinen Väinö.

Tervakosken jäsen toimikunta
Ronkainen Erkki, Vainio Heikki, Kuusinen
Raili, Nieminen Kaija, Schön Matti, Stigell
Ritva, Soininen Ilkka.

Ammattiyhdistysväen ja E-liikkeen
yhteiselimenä toimii liikkeemme
AE-toimikunta. AE-toimikunnan
tehtävänä on järjestää yhteistyöti-
laisuuksia ja tehdä liikettämme
tunnetuksi Ay-väen keskuudessa.

AE-toimikuntaan v. 1980—1981

ovat kuuluneet seuraavat jäsenet:
Matti Lund Hämeenlinna, puheen-
johtaja, Tauno Kannisto Hämeen-
linna, Pete Tamminen Hämeenlin-
na, Tauno Pienimäki Janakkala,
Alice Tiainen Hämeenlinna, Maire
Mäkinen Hämeenlinna, Esko Laine
Kalvola, Pentti Pesonen Janakkala,
sihteeri, Eljas Kangasluoma Hä-
meenlinna, Matias Raunio Janak-
kala, Pentti Paavilainen Hämeen-
linna, Aulis Anttila Lammi, Eino
Pulkki Kalvola, Erkki Haapalahti
Hämeenlinna, Seppo Huupponen
Hämeenlinna.

HENKILÖKUNTA

Henkilökunnan määrä 31.12.1981 oli 370 henkilöä. Toimialoittain henkilöstö jakaantui seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Konttorihenkilöstö			
— hallintosektori	6	19	25
— muut sektorit	2	5	7
Myyntihenkilöstö yhteensä	45	134	179
Kuljetustyöntekijät	4		4
Varastotyöntekijät	8		8
Ravitsemisliikkeiden henkilöstö	15	89	104
Tuotantolaitosten henkilöstö	4	21	25
Muut			
— mainoshenkilöstö	2	2	4
— talonmiehet		5	5
— siistijät		5	5
— korjaus ja huolto	3		3
— tt-hinnoitus		1	1
YHTEENSÄ	89	281	370

Osa-aikatyöntekijöiden määrä 45

TOIMIPAIKAT

Vuoden päättyessä oli liikkeellämme toimipaikkoja seuraavasti:

		1981 Osuus myynnistä	1980 Osuus myynnistä
Centrum tavarataloja	1 kpl	14,7 %	14,1 %
E-marketteja	6	22,4	20,4
E-lähimyymöitä	15	12,1	13,9
E-rautamyymöitä	1	2,4	2,3
Myymläautoja	3	3,8	3,7
Automyymöitä	2	7,9	7,6
Maatalousosastoja	1	10,0	10,4
Lihaosastoja		11,4	14,1
Hotelleja	1	1,3	0,9
Ravintoloita	13	12,7	11,7
Muut toimipaikat (Kv)	1	1,3	0,9
YHTEENSÄ	44 kpl		

Toimitusjohtaja Hannu Laakso esittää liikkeenjohdon tervehdyksen vuosijuhlissa.

Vuosijuhlissa jaettiin kunniamerkit kahdeksalle toimihenkilölle pitkästä ja ansioituneesta palveluksesta.

Kannattamattoman toiminnan ja kiinteistön huonon kunnon johdosta lopetettiin tilivuoden 1981 aikana Mierolan myymälä ja luovuttiin yrityskaupan johdosta lihaosaston toiminnasta.

KIINTEISTÖT JA KALUSTOT

Tilikauden merkittävimmät investoinnit olivat tavaratalon ja sen kahvion uusinta (kiinteistö 943.000, kalusto 1.196.000) sekä ajokaluston uusinta 614.000 mk. Lisäksi myymäläverkoston kalustojen uusintaan käytettiin 201.000 markkaa, ravintolaverkoston kalustojen uusintaan 296.000 markkaa ja muun verkoston kalustojen uusintaan 47.000 markkaa.

Tilivuoden aikana myytiin seu-

raavat kiinteistöt: Mallinkaisten, Sokeritehtaan, Hyvikkälän, Lieson ja Mierolan entiset myymäläkiinteistöt, Lukkarilan kiinteistö Lammilta, Arvelan kiinteistö Turengista, seuraavat maa-alueet Mäskälän ja Vanajan Asevelikylän tontit Hämeenlinnasta, Pekolan tontti Hatulasta, Rehakan ja Leppäkosken tontit Janakkalasta, Pohjoisten tontti Tuuloksesta ja Onnenvuoren tontti Lammilta.

Kiinteistöt ja kalustot 31.12.1981

Kiinteistöt ja kalustot 01.01.1981	24.793.094
Lisäykset tilikauden aikana	3.435.889
Vähennykset tilikauden aikana	633.176
Tilinpäätöksessä tehdyt poistot	983.353
Kirjanpitoarvot 31.12.1981	26.612.435
Käyttöomaisuuden palovakuutusarvot 31.12.1981 .	67.740.060 markkaa

Myynnin kehitys toimipaikoittain vuonna 1981

	Kehitys 1981	Kehitys 1980
Centrum-tavaratalo	+ 4,9	+ 9,1
E-marketit	+ 10,3	+ 10,0
E-lähimyymälät	— 11,9	+ 4,9
E-rautamyymäla	+ 3,1	+ 12,2
Myymläautot	+ 2,4	+ 10,4
Automyymälät	+ 5,2	+ 14,0
Maatalousosasto	— 3,5	+ 33,1
Lihaosasto	— 18,7	+ 0,7
Hotelli	+ 33,9	+ 4,8
Ravintolat	+ 9,2	+ 13,3
Muut toimipaikat	+ 39,8	+ 74,6
YHTEENSÄ	+ 0,4	+ 11,6

Uudistamme myös lähimyymöitä, kuvassa Tarinmaan myymälä.

Olemme uudistaneet koko ajoneuvokalustomme toimintavuoden aikana.

SÄÄSTÖKASSA JA JÄSENRAHOITUS

Säästökassamme talletukset lisääntyivät tilikauden 1981 aikana 335.767 markkaa eli 2,3 %. E-säästökassojen yhteinen kehitys mainittuna aikana oli 2,0 % lisäystä edellisvuoteen verrattuna. Tiliehtojen mukaan maksetaan E-säästökassaan talletetuille varoille samat korot kuin pankkitalletuksillekin ja talletetut varat käytetään

liikkeemme toiminnan rahoittamiseen.

Säästökassallamme on palvelupisteitä yhteensä 27. Kaikissa myymälöissämme liikkeemme jäsenet voivat tallettaa ja nostaa talletuksiin kaikkina aukioloaikoina. Säästökassamme välittää jäsenten tileille myös palkat, eläkkeet, lapsilisät ja muut toistuvuussuoritukset.

Vuoden aikana kirjattiin seuraavat säästökassatapahtumat

Säästökassaan kirjattiin	27.856.672	markkaa
Säästöstä otettiin	28.293.241	"
Korkoa maksettiin tai lisättiin pääomiin	922.452	"
Talletusten määrä 01.01.1981	14.292.471	"
Talletusten määrä 31.12.1981	14.628.238	"
Uusia tilejä avattiin vuoden aikana	1184	kappaletta
Talletustilien lukumäärä 31.12.1981	5892	"

OSUUSPÄÄOMA

Osuuspääomaa kuluneen tilikauden aikana ovat jäsenet maksaneet yhteensä 46.230 markkaa. Vuoden päättyessä jäsenten osuuspääomien määrä oli 739.002 markkaa eli 72,08 markkaa kutakin jäsentä kohden. Liikkeemme sääntöjen mukaan ottaa kukin jäsen osuuskuntaan osaa vähintään yhdellä sadan (100) markan osuusmaksulla, josta jäseneksi liittyttäessä maksetaan vähintään kaksikymmentä (20) markkaa ja loput viiden vuoden kuluessa.

E-HUOLTOKONTTORI

Liikkeessämme toimivan E-huolto-

konttorin jäsenenä oli vuoden päättyessä 193 liikkeemme toimihenkilöä. Huoltokonttorin toimintaa valvoo E-huoltokonttorin hoitokunta.

Huoltokonttorin hoitokuntaan kuuluu kaksi johtokunnan nimeä: mää jäsentä ja kaksi henkilökunnan valitsemaa jäsentä.

Vuonna 1981 huoltokonttorin hoitokuntaan ovat kuuluneet seuraavat: toimitusjohtaja Hannu Laakso, puheenjohtajana osastopäällikkö Heikki Heinonen, liikealan pääluottamusmies Tyyne Mäkinen, ravintola-alan pääluottamusmies Sirpa Latvala.

Vuoden päättyessä huoltokonttoritileillä oli talletuksia 847.218

markkaa ja huoltokonttori oli myöntänyt lainoja 26.915 markkaa.

SÄÄSTÖKASSAN TARKASTUS

Säästökassamme on tilivuoden 1981 aikana tarkastanut Keskusosuusliike OTK:n tarkastusosaston valtuuttamana tarkastajana Jouko Hakulinen.

ROSMARIINI
uudenlainen kahvila.

MYynti

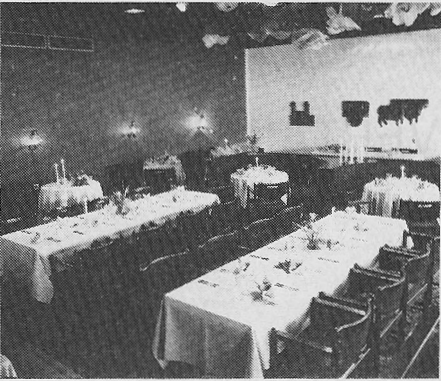
Myynnin jakautuminen sektoreittain

	myynti mk	% koko myynnistä	muutos ed. vuodesta mk	%
Elintarvikesektori	63.199.457	39,7	+ 1.423.478	+ 2,3
Tavaratalosektori	23.433.142	14,7	+ 1.084.996	+ 4,9
Ravintolasektori	22.201.668	13,9	+ 2.202.221	+ 11,0
Lihaosastosektori	18.134.967	11,4	- 4.171.308	- 18,7
Maataloussektori	15.870.656	10,0	- 570.697	- 3,5
Autokauppasektori	12.634.014	7,9	+ 619.734	+ 5,2
Rautakauppasektori ...	3.791.198	2,4	+ 114.433	+ 3,1
YHTEENSÄ	159.265.102	100,0	+ 702.828	+ 0,4

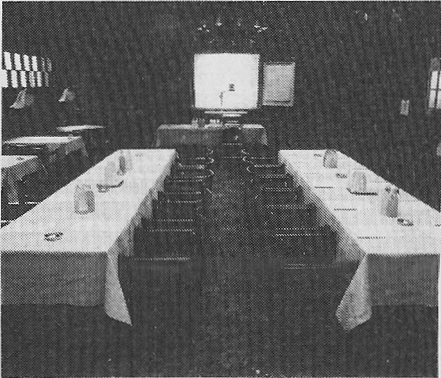
Myynnin jakautuminen kunnittain

	myynti mk	% koko myynnistä	muutos ed. vuodesta mk	%
Hämeenlinna	115.536.114	72,5	+ 2.270.309	+ 2,0
Janakkala	22.437.327	14,1	- 668.559	- 2,9
Lammi	4.107.068	2,6	- 962.395	- 18,9
Kalvola	3.652.620	2,3	+ 292.227	+ 8,7
Hattula	3.382.961	2,1	- 208.118	- 5,8
Hauho	2.495.823	1,6	- 215.116	- 7,9
Tuulos	999.452	0,6	- 16.416	- 1,6
Renko	578.776	0,4	+ 70.784	+ 13,9
Myymäläautot*	6.074.961	3,8	+ 140.112	+ 2,4
YHTEENSÄ	159.265.102	100,0	+ 702.828	+ 0,4

*jakautuu useiden kuntien alueelle

Härkätiie, liikkeemme tanssi- ja illallisravintola.

Ravintola Härkätiestä saa kokoustilat isomallekin ryhmälle.

VERTAILEVA TASE

	1981		1980	
Vastaavaa				
Rahoitusomaisuus				
Rahat ja pankkisaamiset	2.880.438,30		2.604.780,42	
Myyntisaamiset	6.288.702,58		9.409.477,78	
Lainasaamiset	33.915,—		94.118,—	
Siirtosaamiset	352.780,09		418.257,88	
Muut rahoitusvarat	375.495,—	9.931.330,97	334.165,—	12.860.799,08
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	141.956,72		200.537,92	
Tavarat	10.584.068,82	10.726.025,54	12.349.833,08	12.550.371,—
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot				
Keskeneräiset rakennukset . .	10.835,50		5.747,20	
Maa- ja vesialueet	452.929,99		391.483,52	
Rakennukset ja rakennelmat .	16.674.993,16		16.105.012,46	
Koneet ja kalusto	9.473.694,74		8.290.851,15	
Muut aineelliset hyödykkeet .	33.769,80		13.726,80	
Osakkeet ja osuudet	2.932.587,84		3.977.763,04	
Aineettomat oikeudet	170.158,90		170.258,90	
Muut pitkävaikutteiset menot .	121.352,72	29.870.322,65	39.364,72	28.994.207,79
		50.527.679,16		54.405.377,87

	1981		1980	
Vastattavaa				
Vieras pääoma				
Lyhytaikainen				
Ostovelat	1.804.852,44		10.902.707,76	
Ennakkomaksut	189.852,78		164.312,28	
Siirtovelat	3.235.177,16		3.494.753,15	
Rahoitusvekselit	1.660.000,—		2.460.000,—	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>3.524.292,24</u>	10.414.174,62	<u>3.898.593,12</u>	20.920.366,31
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	12.218.194,50		9.584.292,07	
Eläkelainat	8.315.951,54		6.989.829,56	
Muut pitkäaikaiset velat	<u>—</u>	20.534.146,04	<u>305.782,27</u>	16.879.903,90
Jäsenten pääoma				
Säästökassatalletukset	<u>14.628.238,63</u>	14.628.238,63		14.292.470,85
Oma pääoma				
Osuuspääoma	739.001,85		737.738,48	
Vararahasto	593.499,07		593.499,07	
Arvonkorotusrahasto	3.500.000,—		3.500.000,—	
Muu oma pääoma	2.754.096,32		117.747,79	
Edellisten tilikausien tappio ..	— 2.636.348,53		161.992,65	
Tilikauden ylijäämä/tappio ...	+ 871,16	4.951.119,87	— 2.474.355,88	2.312.636,81
		<u>50.527.679,16</u>		<u>54.405.377,87</u>

TULOSLASKELMA 01.01.—31.12.1981

	1981		1980	
Myyntitulot	159.265.102,23		158.552.838,34	
Myynnin oikaisuerät				
Alennukset	24.882,47		20.279,17	
Luottotappiot	50.099,49		23.956,62	
Välilliset verot	20.724.891,37		20.636.582,34	
Muut oikaisuerät (+)	— 162.526,68	— 20.637.346,65	— 157.992,13	— 20.522.826,—
Liikevaihto	138.627.755,58		138.030.012,34	
Muuttuvat kulut:				
Tavarat	101.171.967,09		106.258.119,96	
Palkat	1.359.219,96		1.265.089,76	
Muut muuttuvat kulut	340.484,00		317.537,—	
Varaston muutos (+)	+ 1.824.345,46	— 104.696.016,51	— 1.384.751,93	— 106.455.994,79
Myyntikate	33.931.739,07		31.574.017,55	
Kiinteät kulut:				
Palkat	16.708.135,18		16.107.003,27	
Vuokrat	2.398.493,07		2.311.727,08	
Vuokratuotot	— 295.053,02	— 289.019,97		
Sosiaalikulut	4.242.614,49		4.083.078,99	
Muut kiinteät kulut	9.029.532,47	— 32.083.722,19	8.457.748,99	— 30.670.538,36
Käyttökate	1.848.016,88		903.479,19	
Poistot:				
Rakennuksista ja rakennelmista	37.201,81		56.692,34	
Koneista ja kalustosta	929.784,09		453.153,—	
Muista pitkävaikutteisista menoista	37.242,70	— 1.004.228,60	8.585,—	— 518.430,34
Liikeylijäämä	843.788,28		385.048,85	
Muut tuotot ja kulut:				
Korkotuotot	1.151.466,16		860.945,91	
Osinkotuotot	19.273,00		19.359,75	
Muut tuotot	2.474.322,90	+ 3.645.062,06	400.245,55	+ 1.280.551,21
		4.488.850,34		1.665.600,06
Korkokulut	— 4.132.429,63	— 3.776.134,51		
Välittömät verot	— 355.549,55	— 363.821,43		
Tilikauden ylijäämä/tappio	+ 871,16	— 2.474.355,88		

Liitetiedot tuloslaskelmaan ja taseeseen 1981

	1981		1980
1 Oman pääoman muutokset			
Osuuspääoma 01.01.1981	737 738,48		
Lisäykset tilikauden aikana	46 229,82		
Vähennykset tilikauden aikana .	44 966,45	739 001,85	
Vararahasto 01.01.1981	593 499,07	593 499,07	
Arvonkorotusrahasto 01.01.1981	3 500 000,—	3 500 000,—	
Muu pääoma			
Muut rahastot 01.01.1981			
Käyttärahas-to	117 747,79		
Tilikauden lisäys	2 636 348,53		
Edellisten tilikausien tappio	— 2 636 348,53	117 747,79	
Tilikauden alijäämä	871,16	4 951 119,87	2 312 636,81
2 Eläkesitoumuksista johtuvat vastuut		830 343,45	282 679,—
3 Annetut pantit, osakekirjoja lainojen vakuutena	2 369 159,50		
Velan vakuudeksi annetut kiinnitykset omista lainoista ...	15 960 000,—		
Velan vakuudeksi annetut kiinnitykset tytär- ja osakkuus-yhteisöjen lainoista	100 000,—		
Takaukset	21 500,—		
Vekselivastuut	850 372,—		
Säästökassan takausrenkaan vastuu/enimmäismäärä per takausvastuutapaus			
14 628 238,63 mk 2 %	292 564,77		
Osamaksukaupan vastuut	610 332,55	20 203 928,82	13 807 676,70
4 Maksamaton osuuspääoma ...		286 198,15	269 161,52
5 Vuosilomapalkat 01.04.—31.12.1981	1 440 315,—		
Tilikaudelle on vuosiloma-palkkoja jaksoitettu	— 58 960,—	1 381 355,—	1 401 008,—
6 Käyttöomaisuuteen sisältyvät arvонkorotukset			
Rakennukset ja raken-nelmat	3 500 000,—	3 500 000,—	3 500 000,—

Hämeenlinnassa maaliskuun 16 päivänä 1982

OSUUSLIKE HÄME

Hallitus

Hannu Laakso Erkki Tervinen

Timo Metsärinta Pekka Tammela

Kyllikki Karrimaa

TILINPÄÄTÖS

Liikkeemme vuoden 1981 tilinpäätöstä ja toimintatulosta tarkasteltaessa, tulee huomioida seuraavat tekijät:

- Kirjanpitolauslaskun päätöksellä 259/77 on jäsenten pääoma esitetty vieraan pääoman alaryhmänä.
- Liha-alan kaupasta saadulla

luopumiskorvauksella on vahvistettu liikkeen tilinpäätöstä.

- Käyttöomaisuuden myynnistä saaduista tuotoista on tuloutettu tilikauden tuotoksi 1.748.163,13 mk ja siirretty käyttörahastoon 2.636.348,53 mk, mistä tullaan kattamaan vuosien 1979 ja 1980 tappiot yhteensä 2.636.348,53 mk.

— Taseessa vieraan pääoman suhteellinen osuus väheni 8,5 % ja vieraasta pääomasta oli suhteellisesti 21,8 % enemmän pitkäaikaista vierasta pääomaa kuin edellisvuonna.

- Omat pääomat kasvoivat 2.638.483,06 mk.

HALLITUKSEN EHDOTUS YLIJÄÄMÄN KÄYTTÄMISESTÄ

Liikkeemme hallitus päätti yksimielisesti ehdottaa, että tilivuoden 1981 nettoylijäämä 871,16 markkaa

siirretään liikkeen sääntöjen 12. §:n mukaisesti vararahastoon. Samalla johtokunta ehdottaa, että

vuosien 1979 ja 1980 tappiot katet-
tisiin liikkeen käyttörahastosta.

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Osuusliike Hämeen tilintarkastajina, joista Teuvo Immonen on Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK) r.y:n määräämä, olemme tarkastaneet osuuskunnan tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon vuodelta 1981 hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa.

Säästökassan on tarkastanut valtiovarainministeriölle annetun sitoumuksen mukaisesti Keskusosuusliike OTK:n valtuuttama säästökassantarkastaja.

Tarkastuksemme tuloksena toteamme, että

- tilinpäätös, joka osoittaa ylijäämää 871,16 markkaa, on laadittu tilikauden alussa olleiden osuuskuntalain säännösten mukaisesti. Käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista on tehty 1.004.228,60 markan poistot. Vaih-
toomaisuus on arvostettu kohtuullisella varovaisuudella. Muihin tuottoihin on kirjattu käyttöomaisuuden myynneistä saatuja tuloja 1.748.163,13 markkaa ja omaan pääomaan 2.636.348,53 markkaa. Liitetiedoissa esitettyjä 1.381.355,00 markan lomapalkkoja ei ole kirjattu kuluksi.
- tarkastuksemme ei myöskään ole antanut aihetta

muistutuksen tekemiseen tilinpäätöksen, kirjanpidon tai muutoin osuuskunnan asioiden hoidon johdosta.

Hallituksen toimintakertomus antaa täydentäviä tietoja osuuskunnan toiminnasta ja tilinpäätösperusteista. Muilla tuotoilla on merkittävä vaikutus tilikauden tulokseen. Tarkastuksen aikana olemme perehtyneet suoritettuihin tervehdyttämistoimenpiteisiin ja suunniteltuihin kehittämistoimenpiteisiin.

Puollamme:

- tilinpäätöksen vahvistamista sekä
- vastuuvapauden myöntämistä hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä on osuuskunnan sääntöjen mukainen ja sisältää säädetyn siirron vararahastoon.

Hämeenlinnassa huhtikuun 02. päivänä 1982

Teuvo Immonen, HTM
Tapio Takala

Erkki Männynoksa
Lyyli Aalto

KESKUSJÄRJESTÖT

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK) r.y.

KK:n 65. edustajakokous hyväksyi E-liikkeen keskusjärjestö-
rakenteen kehittämisessä noudatettavat yleiset periaatteet. Niiden mukaan KK on tärkeä osa E-liikkeen aatteellista ja taloudellista toimintaa. KK:n tehtävät liittyvät elimellisenä osana koko E-liikkeen strategisen ja toiminnalliseen suunnitteluun sekä vahvistettujen toimintasuunnitelmien toteuttamiseen. KK toteuttaa säännöissä määriteltyä tarkoitustaan keskittymällä hoitamaan seuraavia E-osuuskauppa-
liikkeen toimintoja:

- Jäsen- ja järjestötoiminta
- kuluttajapolitiittinen toiminta
- julkaisutoiminta.

Edustajakokous hyväksyi myös KK:n sääntöjen sekä osuusliikkeiden mallisääntöjen muutokset. Muutokset johtuvat mm. osuuskauppaliittojen lakkauttamisesta. Edustajakokous hyväksyi liittovaltuuston jäsenmääräksi 25 sekä päätti paikkojen jakaantumisesta alueittain seuraavasti:

Uusimaa	6
Varsinais-Suomi	3
Häme—Satakunta	3
Etelä-Pohjanmaa	2
Pohjola	3
Keski-Suomi	2
Savo-Karjala	3
Kymi	3

E-liikkeen koulutustoiminta päätettiin yhdistää entistä kiinteämmin E-liiketoiminnan ja henkilöstöhallinnon ohjaukseen siirtämällä E-instituutti OTK:n valvontaan.

E-liikkeen tilintarkastustoiminnot keskitetään erilliselle tilintarkastusyhteisölle. Tarkoitusta varten perustettiin Tilintarkastus-
ren-
gas -niminen yhtiö, joka aloittaa toimintansa vuonna 1982.

KK:n ja OTK:n arkkitehti- ja insinöörisuunnittelua harjoittavat yksiköt päätettiin yhdistää. Niiden tehtäviä hoitamaan perustettiin Suunnittelurengas Oy.

KK:n haka-osasto päätettiin lopettaa ja aluehakojen keskusjärjestöjen tehtäviä hoitamaan perustettiin Rakennuttajien Haka Oy -niminen yhtiö.

E-liikkeen lakiasian palvelu ja oikeudellisten etujen valvonta hoidetaan yhdessä yksikössä ja keskitetään OTK:n yhteyteen 1.1.1982 alkaen.

KK jatkaa toimialaansa liittyvien kansainvälisten asiain hoitoa.

Osuusliikkeet

E-osuusliikkeiden myynti oli ennakotietojen mukaan 6.629.014.000 mk vuonna 1981. Lisäystä oli edelliseen vuoteen verrattuna 5,5 %. E-liikkeen koko vähittäismyynti, johon sisältyy osuusliikkeiden, kalustemyymälöiden ja Lounas-
ren-
gas Oy:n myynti sekä Renlundin ja E-Öllyjen vähittäismyynti, oli 8.103.931.000 mk, mikä on 7,1 % edellisestä vuodesta suurempi. Osuusliikkeiden lukumäärä osuusruokalat mukaan luettuna oli vuoden 1981 lopussa 44 ja 1.1.1982 42 Jämsän OL:n sulaututtua Ok. Mäki-Mattiin ja Virtain Ok:n Ol. Voimaan.

OTK-ryhmä

Keskusosuusliike OTK:n ja sen tytäryhtiöiden muodostaman OTK-ryhmän myynti 1981 oli 6.350 milj.mk. Myynnin lisäys oli 7,3 %. Indeksimuutokset huomioon ottaen OTK-ryhmän myynti väheni määrällisesti.

Elintarvikkeiden osuus myynnistä oli 2.658 milj.mk (arvon lisäys 11,9 %), rautatavarain 3.176 milj.

mk (4,1 %), tekstiilitavaroiden 409 milj.mk (2,6 %) ja palveluiden, lähinnä matkailu- ja mainospalveluiden, myynti 107 milj.mk (14,9 %).

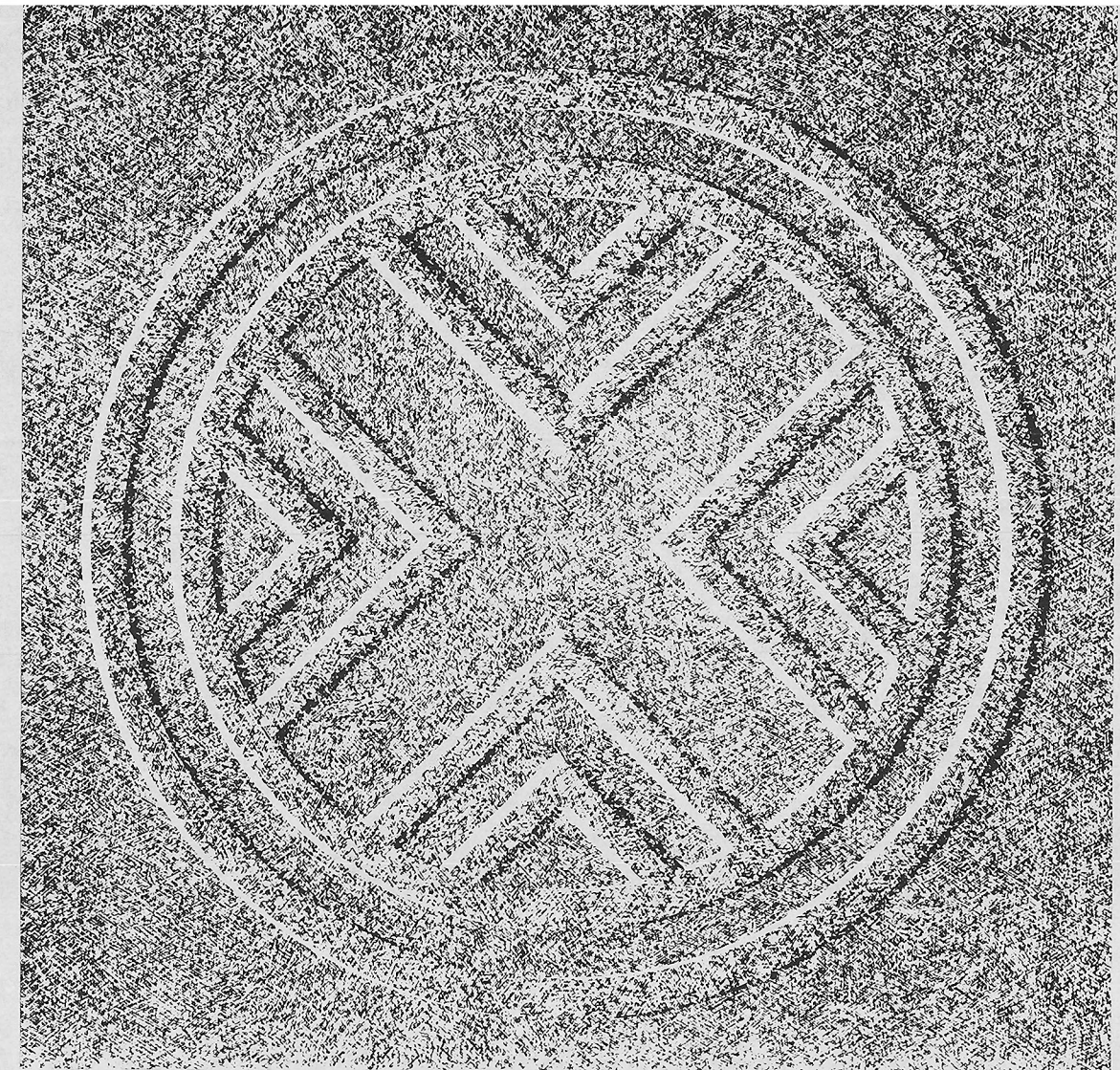
OTK-ryhmän tuotannon arvo oli 1.775 milj.mk, jossa vähennystä 0,4 %. Viennin arvo oli 427 milj.mk, lisäystä 23,8 %. Tuonnin arvo oli 445 milj.mk. Viennin arvo oli 92 % tuonnin arvosta. Suhde parani jo kolmantena vuonna peräkkäin.

Päätoimialalla eli päivittäistavarakaupassa jatkuivat uudistus- ja kunnostustyöt suuressa osassa E-liikkeen toimipaikkaverkkoa. Uusinvestointien painopiste oli tavara-
taloissa ja market-myymlöissä, myös ravintoloita uusittiin ja hotellien rakennustyöt käynnistyivät viidellä paikkakunnalla. Teollisuudessa luovuttiin Norbest-tuotannosta sekä lihateollisuudesta. Uusinvestoinnit suunnattiin viljanjalostukseen. Kuopion suurleipomo aloitti toimintansa vuoden 1982 alussa.

E-Öllyt osti harjavaltalaisen kuljetusliikkeen Peippo Oy:n. Oy Renlund Ab osti Haka-Auto Oy:n tytäryhtiöineen, jotka tuovat maahan Mazda- ja Wartburg-autoja. Renlundille valmistui Konalaan Volvo-palvelutalo.

Maatalouskaupassa perustettiin Maatalous-Tammi Oy Forssaan. Se on E-liikkeen ensimmäinen maatalouskaupan erikoisliike, jonka omistavat OTK ja Osuusliike Tammi.

Rakennuspalveluissa OTK, KK, Kansa-yhtiöt, 20 osuusliikettä, Peruspankki Oy ja Osuuspankki Yhteistuki perustivat Suunnittelurengas Oy:n. Yhtiö tarjoaa arkkitehti-, rakennus-, lvi-, sähkö- ja sisustus-suunnittelua jatkaen OTK:n liikera-
kennussuunnittelun ja KK:n suunnitteluosaston perinteitä.

Suunnittelurengas Oy. E-liikkeen oma suunnittelutoimisto.

Tämän vuoden alusta yhdistettiin Suunnittelurengas KK:n sekä OTK:n arkkitehti- ja insinööriosastojen toiminnot ja näiden tilalle perustettiin E-liikkeen oma suunnittelutoimisto Suunnittelurengas Oy. Yhdistäminen luo Suunnittelurengas Oy:lle edellytykset harjoittaa entistä tehokkaampaa rakennusalan suunnittelutoimintaa myös E-liikkeen ulkopuolelle.

Suunnittelurengas Oy
Cooplan Consultants Ltd.

Sorvaajankatu 9, 00810 Helsinki 81. PL 70, 00811 Helsinki 81. Puh. 90-780 355.
Tampereen aluetoimisto puh. 931-114 800.

Uudistuva E-liike tarjoaa parempaa palvelua

E-liike uudistuu nyt monin tavoin. Ja yhtenä tavoitteena on entistä parempi palvelu. Siihen kuuluu monta asiaa: henkilökunnan jatkuva koulutus, uudet ja uudistetut myymälät, laajentuvat valikoimat. Tämä uudistuminen on yhteistyötä. Siksi myös jokaisen E-liikkeen jäsenen ja asiakkaan mielipide on tervetullut.

KESKUSOSUUSLIIKE OTK